

Selkomateriaalit

Koulutusdiat 6/1
VIERKO
2024

Sisältö

1. Johdanto
2. Julkaistut selkomateriaalit
 - Selkokirjallisuus
 - Selkojulkaisut
 - Selkotunnus
 - Oppikirjat
 - Avoimet oppimisympäristöt (aoe.fi)
3. Lähteet
4. Yhteystiedot

1. Johdanto

Koulutusdiat

VIERKO-hankkeessa on koulutusdiat opettajille, ohjaajille ja työpaikkaohjaajille:

1. Selitä selkona – virity helppoon kieleen
2. Kielitietoisuus ja selkokieli
3. Kielitietoinen ohjaus työpaikoilla
4. Selkopuhe, vuorovaikutus ja ohjaus
5. Selkokirjoittaminen
6. Selkomateriaalit ja niiden tekeminen: syvennä
 - **Selkomateriaalit**
 - Selkotekijä ja saavutettavuus
 - Selkotekijä ja tekoäly

Koulutusdiojen käyttö

- Dioja voi käyttää koulutuksissa.
- Koulutusten yhteyteen kannattaa järjestää työpajatyöskentelyä.
- Dioista on myös tallenteet.
- Diat ja tallenteet löytyvät osoitteesta aoe.fi (VIERKOn materiaalit) ja bit.ly/VierkoSelkoS2.

VIERKO-koulutuspaketti 2024: Opeta ja ohjaa kielitietoisesti

Varmista perusosaaminen

Diat 1 (15 min)

Selitä selkona

Lyhyt aloitus helposta ja selkeästä kielestä:

- opettajat
- ohjaajat

Diat 2 (1 t)

Kielitietoisuus ja selkokieli

Koulutus ydinasioista:

- työpaikkaohjaajat
- opettajat ja ohjaajat

Diat 3 (1 t)

Kielitietoinen ohjaus työpaikoilla

- työpaikkaohjaajat

Syvennä osaamistasi

Diat 4 (1 t)

Selkopuhe, vuorovaikutus ja ohjaus

Diat 5 (1 t)

Selko-kirjoittaminen

Diat 6: (30 min x 3)

- Selkomateriaalit
- Selkotekijä ja saavutettavuus
- Selkotekijä ja tekoäly

2. Julkaistut selkomateriaalit

Selkokirjallisuus

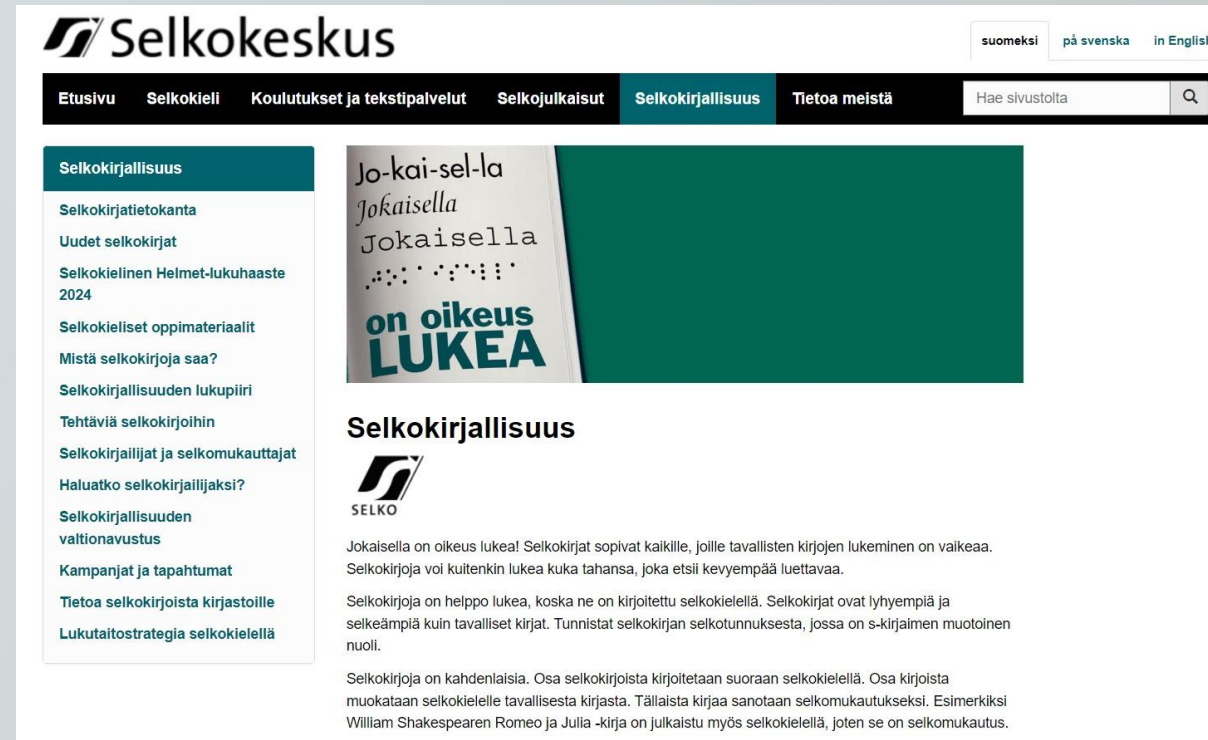
Selkokirjat

- Tarjontaa eri-ikäisille ja eri kirjallisuuden lajeista:
 - tietokirjat
 - kaunokirjallisuus
 - suoraan selkokielelle kirjoitettuja
 - selkomukautuksia aiemmin ilmestyneistä kirjoista.

Lisätietoja selkokirjoista

- Selkokeskus kokoaa ajantasaisen tarjonnan ja tiedon selkokirjoista:
 - [Selkokeskus: selkokirjallisuus](#)
 - [Selkokeskus: uutuuDET](#)
 - [Selkokeskus: selkokirjatietokanta.](#)

The screenshot shows the Selkokeskus website. The header includes the logo and name 'Selkokeskus' and language options: 'suomeksi', 'på svenska', and 'in English'. A navigation bar contains links for 'Etusivu', 'Selkokieli', 'Koulutukset ja tekstipalvelut', 'Selkojulkaisut', 'Selkokirjallisuus', and 'Tietoa meistä'. A search bar is located on the right. The main content area features a sidebar with a list of links under the heading 'Selkokirjallisuus', including 'Selkokirjatietokanta', 'Uudet selkokirjat', 'Selkokielinen Helmet-lukuhaaste 2024', 'Selkokieliset oppimateriaalit', 'Mistä selkokirjoja saa?', 'Selkokirjallisuuden lukupiiri', 'Tehtäviä selkokirjoihin', 'Selkokirjailijat ja selkomukauttajat', 'Haluatko selkokirjailijaksi?', 'Selkokirjallisuuden valtionavustus', 'Kampanjat ja tapahtumat', 'Tietoa selkokirjoista kirjastoille', and 'Lukutaitostrategia selkokielellä'. The main content area displays a banner for 'Jokaisella on oikeus LUKEA' with a book cover image. Below the banner is the heading 'Selkokirjallisuus' and the SELKO logo. The text explains that 'Jokaisella on oikeus lukea!' and that 'Selkokirjat sopivat kaikille, jolle tavallisten kirjojen lukeminen on vaikeaa. Selkokirjoja voi kuitenkin lukea kuka tahansa, joka etsii kevyempää luettavaa.' It further states that 'Selkokirjoja on helppo lukea, koska ne on kirjoitettu selkokielellä. Selkokirjat ovat lyhyempiä ja selkeämpiä kuin tavalliset kirjat. Tunnistat selkokirjan selkotunnuksesta, jossa on s-kirjaimen muotoinen nuoli.' Finally, it notes that 'Selkokirjoja on kahdenlaisia. Osa selkokirjoista kirjoitetaan suoraan selkokielellä. Osa kirjoista muokataan selkokielelle tavallisesta kirjasta. Tällaista kirjaa sanotaan selkomukautukseksi. Esimerkiksi William Shakespearen Romeo ja Julia -kirja on julkaistu myös selkokielellä, joten se on selkomukautus.'

Selkojulkaisut

Selkojulkaisut: esitteet, lehdet ja verkkosivut

- **Selkokeskus** kokoaa julkaisut sivuilleen:
 - [Selkokielelliset oppaat, videot ja verkkosivut](#)
 - [Selkokielelliset lehdet ja uutiset](#)
 - [Selkokielelliset verkkokirjat ja sadut](#)
- Julkaisut on luetteloitu aiheen mukaan, esimerkiksi
 - Työelämä ja opiskelu
 - Maahanmuuttajana Suomessa
 - Terveys
 - Poliitikko ja vaalit
 - Vapaa-aika

Selkokeskus | suomeksi | på svenska | in English

Etusivu | Selkokieli | Koulutukset ja tekstipalvelut | **Selkojulkaisut** | Selkokirjallisuus | Tietoa meistä | Hae sivustolta

Selkojulkaisut

Selkokielelliset oppaat, videot ja verkkosivut aiheen mukaan

Selkokielelliset lehdet ja uutiset

EU-vaalit 2024 selkokielellä

Selkokielelliset verkkokirjat ja sadut

Selkokielellistä tietoa sähkökatkoista

Selkokielellistä tietoa Ukrainan sodasta

Luotettavaa tietoa koronaviruksesta selkokielellä ja kuvin tuettuna

Työelämäsanastoa selkokielellä

Selkojulkaisut

Suomessa julkaistaan selkokielellä esimerkiksi verkkosivuja, esitteitä, lehtiä ja kirjoja. Olemme koonneet tälle sivulle selkojulkaisuja, joita voit lukea ilmaiseksi verkossa. Julkaisuille on selkotunnus, ja ne on jaettu aiheen mukaan.

Tutustu selkokielellisiin julkaisuihin:

- [selkokielelliset oppaat, videot ja verkkosivut aiheen mukaan](#)
- [selkokielelliset lehdet ja uutiset](#)
- [selkokielelliset verkkokirjat ja sadut](#)

Olemme koonneet myös muutaman laajan kokonaisuuden eri aiheista:

- [Luotettavaa tietoa koronaviruksesta selkokielellä ja kuvin tuettuna](#)
- [Työelämäsanastoa selkokielellä](#)

Kaikki selkokielelliset Kirjat ja selkokielelliset oppimateriaalit löydät Selkokirjallisuus-sivulta:

- [selkokirjatietokanta](#)
- [selkokielelliset oppimateriaalit](#)

Puuttuuko koonnista jokin julkaisu, jolla on selkotunnus? Eikö jonkin julkaisun linkki toimi enää? Ilmoita siitä osoitteeseen anni.rella@kvi.fi.

Julkaisu: 13.9.2024

Kuvat: ©Shutterstock, Selkokeskus

Selkotunnus

Selkotunnus

- [Selkotunnusta täytyy hakea Selkokeskuksesta](#): tunnus osoittaa, että julkaisu täyttää selkokielen periaatteet.

Oppimateriaalit

Oppikirjoja selkokielellä

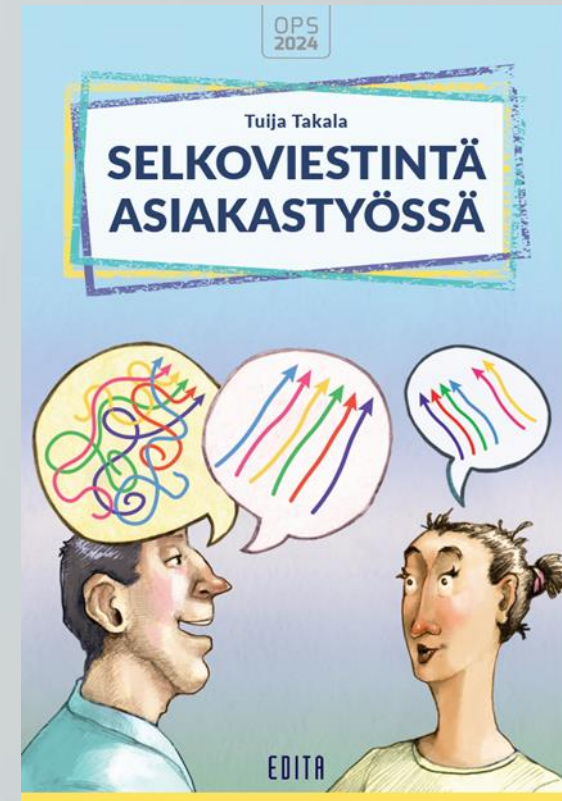
- Ammatilliseen koulutukseen sopiviin oppimateriaaleihin on vähän kustantajia, esimerkiksi
 - Opike
 - Opetushallitus
 - (Kuva: selkokieline oppikirja, OPH)
- [Selkokeskus kokoaa sivuilleen selkokielistä oppimateriaaleja](#)

Oppikirjat ja oppimateriaalit

- Selkokeskus kokoaa tietoja myös selkokielistä oppikirjoista:
 - [Selkokeskus. Selkokielliset oppimateriaalit](#)
 - [Selkokeskus. Mistä selkokirjoja saa](#)

- Selkoviesticinnästä on osin selkokiellinen oppikirja (Edita 2024).

Avoimet oppimisympäristöt

Avointen oppimateriaalien kirjasto (aoe.fi)

- Avointen oppimateriaalien kirjastossa
 - aineistoja joka kouluasteelle
 - voit tallentaa ja löytää selkomateriaaleja.

The screenshot shows the homepage of the Avoimen oppimateriaalien kirjasto (aoe.fi). The header is green with navigation links: 'Avointen oppimateriaalien kirjasto', 'Etusivu', 'Kokoelmat', and 'Lisätietoa'. Below the header is a large banner image with the text 'Mitä haluat oppia?'. A search bar is prominently displayed with a dropdown menu for 'Koulutusasteet' (Education level) and a search button. Below the search bar, there is a short paragraph of text and a video player showing a video titled 'Avointen oppimateriaalien kirjasto'. At the bottom, there is a section titled 'Uusimmat oppimateriaalit' (Newest learning materials) featuring three cards with descriptions and icons.

Vinkki: hae helposti aoe.fi-julkaisuja

- **Vinkkejä selkomateriaalien hakuun:** [Finna.fi](https://finna.fi).
[Oppimateriaalit](#)
- Hae oppiaineen nimi /tutkinnon osa ja lisää hakusanan ympärille lainausmerkit ("x")
- Esimerkiksi hakusanalla "selkokieli": 101 osumaa kuten tällaisia (elokuussa 2024):
 - [Kiinteistö- ja rakennusalan suomen kielen harjoituksia](#) (2023)
 - [Kirjaaminen hoitotyössä](#): Selkeän kirjaamisenopas hoiva- ja hoitotyöhön (2024)
 - [Ravintola-alan 360 materiaali](#) (2022)
 - [Tukisanoja Työelämässä toimimiseen](#) (2022)
 - jne.

VIERKO ja aoe.fi

- VIERKO-hankkeen selkokieliset ja muut materiaalit löytyvät [Avointen oppimateriaalien kirjastosta, osoitteesta aoe.fi](#) (asiasana **VIERKO, VIERKO2024, vierko, vierko2024**).
- VIERKOssa on myös koottu materiaalia nettisivulle: [Selko- ja S2-materiaalia. VIERKO-hanke 2024 \(bit.ly/VierkoSelkoS2\)](#).

VIERKOn selkomateriaaleja YTOihin

- [Suomi toisena kielenä, 4 osp](#)
- [Ruotsi \(selkeäkielinen\), 1 osp](#)
- [Toiminta digitaalisessa ympäristössä, tukimateriaalia: laitteet ja sovellukset](#)
- [Taide ja luova ilmaisu 1 osp](#)
- [Matematiikan selkeäkielistä oppimateriaalia: Peruslaskutoimitukset, yhtälöt, prosentit, talousmatematiikka](#)
- [Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen, 2 osp](#)
- [Työelämässä toimiminen, 2 osp](#)
- [Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet, 1 osp](#)
- [Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta, 1 osp](#)
- [Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen: tietosisältö](#)
- [Kestävän kehityksen edistäminen: käännekortit opinnoista sanoista](#)

VIERKOn selkeitä materiaaleja ammatillisiin opintoihin ja yhteiseen tarpeeseen, mm.

- [Arviointikriteerit ammatillisessa koulutuksessa selkokielellä](#)
- [Arviointikriteerit selkokielellä](#): YTO
- [Ammatillisen koulutuksen sanasto helpolla kielellä](#)
- [Kielitaidon tasot A - C \(EVK\) lyhyesti](#)
- [Ole rehellinen!](#) -video huijaamisen estämiseksi ja tekijänoikeuksien noudattamiseksi
- [Oppisopimus: lyhyt ohje](#) (kuva ja kaksi esitettä)
- [Raca: sanastoa helpolla kielellä](#) ja tukimateriaali ammattitaitovaatimuksista
- [SOTE-ala: AKOn ammattitaitovaatimukset](#) selkokielellä ja näyttösuunnitelmaan helppo lomake
- [SOTE-ala: HYVE, kansansairaudet](#) (selko-dioja)
- [Taskuopas: opetuksen ja ohjauksen kieli kuntoon](#) (kielitietoiset tavat opetuksessa ja ohjauksessa)
- [Työpaikkaohjaajille selkokielellä: ohjaus ja arviointi](#)
- [YTO-osaamistavoitteet selkokielellä](#)

VIERKOssa koulutuskokonaisuus kielitietoisuudesta ja selkokielestä

VIERKO-koulutuspaketti 2024: Opeta ja ohjaa kielitietoisesti

Varmista perusosaaminen

Diat 1 (15 min)

Selitä selkona

Lyhyt aloitus helposta
ja selkeästä kielestä:

- opettajat
- ohjaajat

Diat 2 (1 t)

Kielitietoisuus ja selkokieli

Koulutus ydinasioista:

- työpaikkaohjaajat
- opettajat ja ohjaajat

Diat 3 (1 t)

Kielitietoinen ohjaus työpaikoilla

- työpaikkaohjaajat

Syvennä osaamistasi

Diat 4 (1 t)
**Selkopuhe,
vuorovaikutus
ja ohjaus**

Diat 5 (1 t)
**Selko-
kirjoittaminen**

Diat 6: (30 min x 3)

- Selkomateriaalit
- Selkotehtävä ja saavutettavuus
- Selkotehtävä ja tekoäly

3. Lähteet

Lisätietoja

- Airaksinen, Ella & Sainio, Ari. 2024: Sukella selkokirjaan. Opike.
- Avointen oppimateriaalien kirjasto. aoe.fi/#/etusivu. Luettu 9.10.2024.
- Finna.fi. Oppimateriaalit. finna.fi/L1/Results?type=AllFields. Luettu 9.10.2024.
- Leskelä, Leealaura. 2019. Selkokieli. Saavutettavan kielen opas. Opike.
- Osaava Tredu. Polkuja-hanke: kielitietoisuus. <https://youtu.be/wUszzPChjNE?si=i-L-3uYGFuOdXpN4>. (25 videota YouTubessa.) Katsottu 9.10.2024.
- Sainio, Ari. 2022. Avaimet selkokieleen. Opike.
- Selkokeskus. Selkokieli. <https://selkokeskus.fi/selkokieli/>. Luettu 9.10.2024.
- Takala, Tuija. 2024. Selkoviestintä asiakastyössä. Edita.
- Vierko. keuda.fi/keuda/hankkeet/vierko/. 2024. Luettu 9.10.2024.

4. Yhteystiedot

Tekijä

- Tuija Takala

VIERKO

Vieraskielisen opetuksen kehittäminen

Kotimaisten kielten opetuksen
tarjonnan ja laadun kehittäminen
ammattillisessa koulutuksessa

2024

Lisätietoa:

<https://www.keuda.fi/keuda/hankkeet/vierko/>

